

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszűrtűkőn.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabása szerint. Nyit-tár sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Pártszervezés.

Mikor az 1905. év vége felé Kossuth Ferenc miniszter, a függetlenségi és 48-as párt elnöke országos és kerületenkénti szervezkedésre felhívta a függetlenségi képviselők figyelmét, mindenki tudta és érezte, hogy a felszólalás nemcsak ötletszerű véletlen műve, hanem annak helyes felismerése volt, hogy a pártnak, ha programjából bármit is a megvalósulás stádiumába akar juttatni, feltétlen szükségese lesz a szervezetségben rejlő nagy erkölcsi erőre, mely nélkül magasabb célokat és eredményeket elérni szinte lehetetlen.

A felszólítás elhangzott, mint pusztában a szó; képviselőink nagyobb része, a mandátum birtokában, talán még tudomást se vett róla, a nemzet pedig várakozó állapontra helyezkedett és valószínűleg úgy bölcsekedett, hogy a szervezés kötelessége, az akció megindítása első sorban a képviselőket illeti. A kiknek leginkább tájékozva kell lenniök a politikai helyzet minden fázisáról...

Kossuth levele tehát írott malsaszt maradt.

A nemzet átengedte magát a biztos tudatnak, hogy az ország sorsa, a kormány élére állított jeles hazafiak kezében kedvezőbbre fordul; megbízott vezéreiben, és e bizalom kényelmében teljesen a tétlenségre kárhoztatta magát és csak olykor-olykor emelte fel szavát, midőn indolenciájából egyes erősebb politikai események riasztó zaja felébresztette...

Pedig a nemzet a mult keserű tapasztalataiból már leszűrhetette volna magának azt a megdönthetetlen igazságot, hogy támogató hadsereg nélkül, a vezérek minden tudása, becsületes szándéka és minden taktikája kudarcot vall.

Az új alakulásnál, tájékoztatlan új elemek kerültek a parlamentbe; fiatal képviselők, a kiket az ifjúságukkal járó tapasztalatlanság és a valódi ambíció hiánya gátolt meg abban, hogy nagyfontosságú hivatásuknak tudatába juthattak volna; míg egy része üres szónoklatokban merítette és elégítette ki hűségát, a másik része azon előnyök után futkározott, melyeket a képviselőség önként felkínált; így történt meg nem egyszer az a szégyenletes eset, hogy a nem-

zet életébe vágó legfontosabb ügyekben, a Ház alig volt határozatképes és így jutottunk el odáig, hogy ellenségeink — szervezetségünket felhasználva, — egyszerre támadtak minden oldalról, minden fegyverrel és mikorra már eszmélni kezdtünk, annyira benne voltunk, annyira usztunk az árban, hogy a kibontakozás és érdekeink megvédése most már emberfeletti erőt igényel...

Az osztrákok kapzsisága szinte zsaroló pressziója, az oláhok fészkelődése, a horvátok példátlan szemérmetlenkedése, mindmind szervezetségünkben nyert tápot és erősödést; egyik a másikkól merítette és növelte erejét; egyik a másiknak szolgált buzdításul, csak mi maradtunk meg a régi közönyünkben, mintha a mi szénánk a legjobb rendben volna...

Mert önámítás elbinni, hogy a kiegyezés nem nyújthatott volna nekünk nagyobb előnyöket, ha háttérében a horvát kérdésnek üszke nem égett volna, vagy ha az egész szervezett nemzet, a kieroszakolt és ránk rótt terhek ellen egyértelműleg tiltakozott volna.

Esztelenség elbinni, hogy a horvátoknak lett volna bátorságuk a késhegyig menő harcot idáig fejleszteni, ha a legelső alkalomnál, mikor állandóan idegen nyelven kezdtek a magyar parlamentben felszólalni, az egész magyar nemzet tiltakozott volna e megszenstelenítés ellen.

Badarság elbinni, hogy maga Bécs és Zágráb meg nem rémült volna, ha az egész magyarságot mint egy embert, miut egy akaratot, mint egy nagy erkölcsi erőt látta volna hitvány törekvéseivel szemben állani...

És mekkora önérzetre, mekkora erőre dagadt volna vezérfiaink ellenálló képessége és önbizalma, ha az egész magyar nemzetet szervezve látták volna a hátuk mögött.

De nem látták, mert a nemzet aludt, mert a nemzet közönös volt, mintha — a közelmúltban lezajlott alkotmányvédelemben, — minden erejét kimerítette volna; és ellenségeink ez indolenciánkat ravaszul felhasználták, rést törtek maguknak mindenfelé és annyi tűz közé szoritottak, hogy vezéreink képtelenek voltak a sok támadást saját erejükkel visszaverni, meggyengíteni...

Mi pedig aludtunk, álmodtunk

tovább oly mélyen, hogy még a harci riadó se volt képes felébreszteni; csak akkor kezdtünk ébredezni, mikor már a horvátok zaja messze tulhangzott hazánk határain, mikor már az osztrákok ránk sózták a kvótafelemelést és egyéb más terheket, melyek alatt most már tíz évig nyöghetünk és görnyedhetünk változhatlanul.

Ezért szorgalmaztuk, sürgettük mi unosuntalan a függetlenségi és 48-as párt szervezését nemcsak városunkban, de az egész megyében is; nem fáradtunk ki a sürgetésben, sőt minden kínálkozó alkalmat megragadtunk, hogy újból és újból szőnyegre hozzuk és elaludni ne engedjük...

Ma végre eljutottunk törekvésünk megvalósulásához, ma tartjuk városunkban a függetlenségi 48-as párt szervező gyűlését! És ott legyen minden igaz székely, társadalmi osztálykülönbség nélkül!

Nem politikai gyerekjáték ez! Komolyabb, nagyobb célok követelik a szervezkedést. A mulasztások egész tömegét kell elensúlyoznunk és ha a rajtunk ejtett tömérdek vérző sebet nem is lehet egyszerre meggyógyítani, azon kell működnünk, arra kell törekednünk, hogy a jövőnek megmentsük, a mi menthető és hogy vezéreinknek ne csak támaszul, de irányítóul is szolgálhassunk szervezett erősségünk által.

Megyénk szűkebb határai között is feltétlenül és elodázhatlanul égető szükség van a szervezkedésre; még nem ültek el teljesen a hullámok; még látunk és észlelünk olyan törekvéseket, melyek az átkos multat akarják feltámasztani és üszköt dobni a megye békességébe.

Biztos tudomásunk van róla, hogy vannak még közöttünk olyan elemek, a kik más irány felé óhajtanak terelni a közvéleményt, a kik félnek a függetlenségi eszméktől, mint az ördög a tömjéntől; ezek a zavarosban halászók, a kik a régmúlt idők átkos korszakát áhitozzák vissza, talán mert akkor mint egyének biztosabban érvényesülének.

De ma ott a szervezkedő gyűlésen szilárdnak, erősnek kell lennünk és minden támadót, minden bujtogatót, minden kétes elemet, hazafias önérzettel visszaverni — visszautasítani.

Ne maradjon konkoly a bu-

zában... A tiszta függetlenségi 48-as eszméknek kell győzelmet és pártot biztosítani, és tisztán, világosan, félremagyarázhatlanul kijelölni a célt, mely felé, egymásban bizva, egymásra támaszkodva a jövőben haladni akarunk.

Minden eltérés, minden této-vázás hiba és bűn lenne részünkről.

Programot kell adnunk, tiszta, világos programot és nem üres frázisokat, pusztá jel-szavakat! A munka ideje bekövetkezett és nem lehet igaz hazafi, a ki abból a maga részét ki nem követeli és becsületesen, lelkiismeretesen el nem végzi!

Programot kell adnunk! A reális munka programját, melynek tartalmát, erőt és melegséget a minden egyéni érdek felett diadalmaskodó hazaszeretet adhat csak és ez eszmével, e programmal „*elnünk, halnunk kell!*“

Deréki Antal.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága, szerdán e hó 8-án tartotta az évi első ülést a vármegyháza kistermében Ugron Ákos főispán elnökle és a bizottsági tagok élénk részvétele mellett.

A terembe lépő főispánt megjelenésekor zajosan megjelenezték a bizottsági tagok, az elnöklő főispán viszont szívélyesen üdvözölte a jelenlevő tagokat és az újév kezdetén támogatásukat kérte.

Az alispáni jelentésnél csak Soó Gáspár szólalt fel, hogy van-e az alispánnak tudomása róla, hogy Fenyéden Gálffy István jegyző az ottani birtokossággal a saját birtokát is megveteti 800 K árban és hogy a fenyédi bíró és jegyző engedélyt adtak, hogy az egész farsangon a táncvigalmak a község házában legyenek megtarthatók, holott a község háza a temető töszomszomszédságában van? úgy az alispánnak, mint az elnöklő főispánnak, mindkét panaszolt ügyben adott megnyugtató felvilágosításai után, az alispáni jelentést tudomásul vették.

Barabás András árvaszéki elnök jelentéseit a megyei és városi árvaügyekről tudomásul vették.

Dr Lengyel tiszti főorvos jelenti, hogy a közegészségügy általában kedvezőbbnek mondható, mint a megelőző november hóban; december első felében bejelentetett 193, — míg a másik felében csak 77 heveny fertőző betegség. Gyógykezelés alatt állott 270, meggyógyult 227, meghalt 28, gyógykezelés alatt áll 15 beteg. A vármegyei közokrházban ápolattott 214, — meggyógyult 88, javult 4, gyógyulatlannal távozott 4, meghalt 3, ápolás alatt maradt 117 beteg.

Dr Keith Ferenc, mint tanfelügyelő helyettes jelentéséhez Ugron Zoltán szólt fel, hogy a vármegyében a tanerők kinevezése a magyarság kárára történik és konkrét esetül arra hivatkozik, hogy Nagy galambfalván egy gör. kath. tanítónó vétetett fel.

Elnök főispán rögtön megcáfolta a főszóalót, kijelentvén, hogy a Nagygalambfalvára kinevezett tanítónó nem gör. kath. hanem ág. ev. vallású; egyben kéri a bizottsági tagokat, hogy felszólalásaikban több óvatosságra törekedjenek és előbb alapos információt szerezzenek be, mert az ilyen gyanús felszólalások nem csak támadó hírlapi polemiákra, de mélyebb konfliktusokra is alkalmat szolgáltathatnak.

Stratzinger Emil pénzügyigazgató, valamint Révffy Zoltán kir. ügyészi jelentései tudomásul vettek.

Szobotka Rezső főmérnöki jelentésénél ismét Ugron Zoltán szólt fel éleshangon a vasutak ügyében, melyek nemcsak megyénknek de az egész Székelyföldre is nagy gazdasági és nemzetiségi fontossággal bírnak és melyeknek kiépítési ügye most, midőn a kereskedelmi miniszterium 200 milliót állított be a budgetbe kiváló aktualitással bírnak. A tárgyhöz az elnök főispán, az alispán és Dr Kovács Alberten kívül még többen is hozzászóltak végül határozatul kimondattak, hogy a kereskedelmi kormányhoz újból felírják, hogy a Borszék Soma által még sürgetett transzverzális vasutavonal: Kolozsvár — Marosvásárhely, Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgyön át kiépíttessék; külön feliratban pedig a már meglévő szárnyvonatunknak Csikmegebe való sűrűsítését kérelmezik.

Ennek kapcsán Dr Damokos Andor alispán örömmel jelentette, hogy a kereskedelmi miniszterium a megyének utépítési célokra 10 éven át évenként 12000 koronát, összesen tehát egy millió és kétszáz ezer koronát engedélyezett, és a kiépített utakat majdan állami kezelésbe veszi át. E kijelentést a legnagyobb örömmel és hálával tudomásul vették. Ez alispánunknak ki ez ügyben számtalanszor exponálta magát, olyan vívmánya, melyre mindég büszke megelégedéssel tekinthet vissza.

Zonda József jelentése az állategészségügyről elég kedvezően hangzott; Ugron Zoltán csak annyiban szólt fel, hogy a méhhüvelyhurut veszedelmesen terjed az állatoknál és ez ellen intézkedést kér, hogy a földművelésügyi miniszterhez felírják és a használt orvosságok megvizsgálását kerelmezzék.

Elnök főispán jelzi, hogy a főszolgabírók és szolgabírók behívtattak eskütételre; mire Dr Demeter Lőrinc, Gálffy Kálmán főszolgabírók, Szabó Nándor, Bíró Dénes, Bartha Gábor, Dr Pálffy Jenő és Tamás Peter szolgabírák az esküt letették.

Elnök napirendre tűzvén az albizottságok megválasztását, elsőbbsen az erdészeti bizottság választott meg titkos szavazás útján, melynek eredményeként kihirdetik, hogy Ugron Ákos, Soó Gáspár Sándor Mózes, Koltagnak pedig Fái Gyula, az albizottság elnökévé Ugron Ákos főispán, alelnökké Soó Gáspár választott meg.

A másodfoku erdei kihágási bíróság, ajánlat folytán közfelkiáltással következőleg alakult. Rendes tagokul megválasztottak: Soó Gáspár, Dr Kovács Albert, Gróf Mikes János és Sándor Mózes; póttagokul pedig Dr Nagy Sámuel, Vajda Ferenc, Dr Mezei Ödön és Ugron Zoltán választottak.

A fegyelmi választmányba közfelkiáltással, a választott bizottsági tagok közül, rendes tagokul Dr Nagy Sámuel és Sándor Mózes, póttagul Soó Gáspár, a kinevezett bizottsági tagok közül, rendes tagul: Szobotka Rezső és Kuliszky Ernő, póttagul Stratzinger Emil választottak.

A többi kisebb nagyobb bizottsá-

gok megalakulása után, elnök felhívása folytán, a másodfoku erdei kihágási bíróság jelenlevő tagjai valamint a főszolgabírák közül utólag megjelent Szabady Tivadar oklándi főszolgabíró az esküt letették.

Stratzinger Emil pénzügyigazgató, Szobotka Rezső főmérnök és Dr Majthényi Miklós néhány előterjesztésének elfogadása után elnök főispán az ülést berekesztette.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Rp. Keserű labdacok, «a Bömbölde» részére.**

Sign: Hetenként egy adag.

Dicső napra virradunk ma,
Készülünk alakulásra;
Meglátjuk ki köztünk „ludas”
Ki igazi negyvennyolcas.

Elég volt már a tespedés,
Jöjjön hát a szervezkedés.
Vélünk lesz minden hazafi:
„Mindnyájunknak et kell menni!”

A búzának is van alja,
Városunknak darabontja;
A ki nem függetlenségi
Jobb ha csak kivülről nézi.

A koresmáros csak hallgatja,
Kalapját is félre csapja;
Ha mind ott van, én is megyek,
Máskor hiányabb nem leszek,
A haszonról ma leteszek!

Dr Veritás.

Ádám Albert

Megdöbbsentő, szomorú reggelre ébredtünk tegnap, szombaton, e hó 11-én. Mint a futó tűz, úgy terjedt el a hír, hogy Ádám Albert, Udvarhelyvármegye főjegyzője, az unitárius egyház gondnoka, önkézüleg vetett véget életének, szombaton reggel 6 és 7 óra között. A megboldogult 1846 január hó 6-án született Bözödön; tehát épen e hó 6-án mult 61 éves. A vármegyében szolgált 1892 június 1-je óta, tehát összesen 39 szolgálati éve volt; vármegyei főjegyző lett 1905 április hó 17-én. A napokban kezdett betegeskedni; erős meghülés folytán tüdőcsucsakatarrhust kapott, mely penteken este tüdőgyulladásba fajult át; Szombatfalvi Lajos városi főkapitány penteken este meg látogatta régi hű barátját és állapotát már akkor aggasztónak találta. Sajátkezüleg írott végrendeletében Szombatfalvi Lajost bizta meg az intézkedések megtételével és utolsó óhaja az volt, hogy edes atya mellé Bözödön temessék el, mely kívánságát teljesíteni is fogják Könyvtárát a székelykeresztúri gimnáziumnak hagyományozta, vagyonát pedig rokonai között osztotta szét. Nagy karosságában ülve, vadászfegyverével lötte meg magát és azonnal meghalt. Tettének okául gyógyíthatatlan betegségét említi.

A holttestet a vármegyeháza dísztermében ravatalozták fel és ott ma vasárnap d. e. 11 órakor lesz a hivatalos temetési ünnepély; a megyei tisztikar a város vegeig kíséri, honnan Bözödre viszik és ott hétfőn délelőtt 11 és fél órakor helyezik örök nyugalomra.

A megboldogultban a vármegye egyik derék, becsületes, páratlan szorgalmu és pontosságú hivatalnokát, egyháza pedig egyik buzgó fiát veszítette el. Nemcsak hivatalnoktársai, de az egész társadalom osztatlan szeretetét és tiszteletét is bírta, amit jóságos, előzékeny modorával, mindég kifogástalan jellemével meg is érdemelt. Megdöbbsentő, gyászos halálánál ne keressük, ne kutassuk a Mindenható kifürkészhetetlen akaratát. Mikor a lélek elveszti egysúlyát, mikor a gyarló, beteg testet már nem ellensúlyozhatja a lélek akaratereje, akkor a tett egy ellenőrizhetetlen gyöngye pillanatban önként is megszületik. Temessük és sirassuk el igaz, őszinte részvétünkkel és őrizzük meg emlékezetét az utókor számára is kegyelettel.

A halálesetről a vármegyei tisztviselői kar külön gyászjelentést adott ki. Béke és áldás lebegjen porai felett!

— **Ugron Ákos főispánunkat** a szerdán tartott megyebizottsági ülés lefolyása után, az összes megyebizottsági tagok hivatalos helyiségében küldöttségileg felkerestek, hogy szeretetük, tiszteletük és ragaszkodásuk jeléül, átadják neki azt a díszesen kiállított ujevi üdvözlőt, melyet Pálmai József szerkesztett és kiváló művészi ízléssel állított ki. A küldöttség nevében Dr Kovács Albert országgyűlési képviselő tolmácsolta a tisztelgők érzelmeit, igen szép és tartalmas beszédben. Főispánunk látható örömmel fogadta a bizalom megnyilatkozását és meleg szavakban fejezte ki köszönetét egy a küldöttségnek, mint azoknak is a kik aláírásaikkal a szép emléket becsesé tették neki.

— **Szíves tudomásul.** Tárgyhalmaz miatt kénytelenek voltunk a hozzánk beküldött közlemények egy részét jövő szárnkra fentartani, egyben ismételtlen kérjük lapunk levelezőit és barátait, sziveskedjenek közleményeiket idejekorán kezünkhez juttatni.

— **„A Firtos regéje”** című tárcánk folytatását, az aktuális közlemények halmaza miatt, jövő szárnkban közöljük.

— **Gróf Majláth püspök levele** Dr Nagy György országgyűlési képviselőhöz. Nagyságodnak f. évi december hó 20-ikáról kelt nagybecsű levelet, az Országgyűlési Értesítő melléklet számával együtt hálás köszönettel vettem és a kepe megváltás ügyében tanusított buzgalmaért, a midőn ezennel köszönetemet s az új esztendő alkalmából jó kívánataimat is kifejezem, felhívom a nagyságos képviselő urnak a székely ügyek iránt érdeklő figyelmét a gyulafehérvári „Közművelődés” című lapban újabban „Keperetórium” cím alatt megindított aktaszűrű közlésekre, a melyekből majd látni méztótátik, hogy p. o. 1964. évben az erdélyi törvénytelen országgyűlésen fölvetett kepe váltásot éppen a magyar tényezők, a katolikus, ev. református és unitárius püspökök elleneztek, még pedig olyan hazafias okokból, a melyek az akkori idők követelménye szerint teljes jogosultsággal bírtak. Nagyságod mostani nagybecsű interpellációjának mindenestire megvan az a jó eredménye, hogy a miniszter urnak arra adott válasza s így hivatalos nyilatkozata szerint a kormány az 1848 XX. törvényeket is teljesen elegendő jogaimnak tekinti a megváltás kerestül vitelére és így nem kell attól tartani, hogy a jogalap tanulmányozásának utvesztőiben elakad. Fogadja nagyságos képviselő ur ismételt köszönetem s őszinte tiszteletem nyilvánítását. Gyulafehérvár, 1907 december hó 31-én. Majláth s. k. erdélyi püspök.

— **Fillérestély.** A jótékony négyesület ez évi első fillérestélye f. hó 8-án, szerdán volt a „Budapest” kistermében, a hová elég szép és nagy közönség jött össze. A terem fűtése is kielégítő volt és így nem kellett dideregni. Az első szereplő Fabián Károly volt, aki a 2 ik aszszonyt szépen és helyes felfogással, talán kissé túlélénk színezéssel szavalt. Az estély műsorának gerincét a gróf Mikes János esp. pleb. szabad előadása képezte, a nő régi és mai helyzetéről és elhivatásáról. A szép előadást a közönség feszült figyelemre méltatta és zajos tetszéssel honorálta. Schiller Irma kedves csevegése mindvégig derült hangulatban tartotta a figyelmes hallgatókat. Hiven és jellemző vonásokkal mutatta be a sirig szerelmes kisasszonyt. Kónya Jancsi zenekara remekül játszott a szebnél sebb és zamatos magyar nótákat. Midőn a szereplők és rendező elnökök (Homolayné és Deményné) iránt való méltó elismerésnek kifejezést adunk, reméljük, hogy ez a szépen sikerült első fillérestély nem lesz egyben utolsó is, hanem csak nyitányát ké-

pezi méltó és következő társainak. A tiszta jövedelem mintegy 40 korona volt. A legközelebbi estély valószínűleg e hó 22-én vagyis 2 hét múlva lesz.

— **Egyházi estély.** A székelyudvarhelyi református egyházköztség ma, vasárnap d. u. 5 órakor a ref. kollegium tornacsarnokában tartja második egyházi estélyét, melyre a rendezők érdekes tárgysorozatot állítottak össze. Az estély rendezői: Molnár Margit és Kassay Irén.

— **Az ipari munkások szabad lyceumán** ma délután 2 órakor a Polgári kör nagytermében Kovács Dániel fog előadást tartani a „Szocializmusról az ó-korban”.

— **A magyarországi munkások rokant és nyugdíjegyletének** helybeli 138-ik fiókja javára folyó év január 5-én rendezett színelőadás összes bevétele 712 K 60 f, kiadás 412 K 04 f. Tiszta jövedelem: 300 K 56 f. Felülfizettek: Dr Valentsik Ferenc 6 K, Sükö-d Miklós 5 K, Solymossy Endre 4 K, Betegh Pál 3 K, m. kir. pénzügyőri szakasz 3 K, Gróf Mikes János 2 K, Lakatos Tivadar 1 K 60 f, N. N. 1 K 80 f, Karda Dénes 80 f. Ez alkalommal az egylet fiókja egy az összes mükedvelő hölgyeknek es uraknak, valamint Deréki Antal rendező urnak és a felülfizetőknek hála köszönetét nyilvánítja.

— **A polgári önképző kör** elnöksége felszólította a mult vasárnapi mükedvelői előadás közreműködött hölgyeket és urakat, hogy tekintettel az elért nagy erkölcsi sikerre, hajlandók volnának-e a „Napraforgó” című énekes népszimfiumet általános közkívánatra a „Polgári Önképző kör” építendő Othona javára megismételni. Miután ugy az összes közreműködők, valamint a darab szerzője és rendezője Deréki Antal is kinyilatkoztatták, hogy készségesen állanak a jótékony cél szolgálatára, az előadást jövő vasárnap, azaz e hó 18-án megismétlik ugyanazon szereplőkkel a „Budapest szálloda” színháztermében. A „Polgári Önképző körnek” már egyik régi és nemes törekvése, hogy városunk polgárságának egy olyan „Othont” emeljen, a hol a város összes iparosai az önművelődésre, a nemes szórakozásra és közös céljainak megbeszélésére, intézésére saját kényelmes és mai előrehaladott kornak megfelelő hályékat találjanak. Ezt a nemes célt óhajlja szolgálai, a közkívánatra rendezendő mükedvelői előadás és hinni szeretnők, hogy e cél elérésében, a támogatásra méltó egyletet, városunk minden társadalmi osztálya készséggel pártfogolja.

— **Figyelmeztetés.** A f. hó 15-én szerdán d. u. 2 órakor tartandó négyesületi közgyűlésre a tagokat és az érdeklődő közönséget azzal a figyelmeztetéssel hívjuk meg ismételtlen, hogy az alapszabályok VI. §. f) alpontja értelmében jogérvényes határozat hozatalához 20 tag jelenléte szükséges és ha a közgyűlésre 20 tag meg nem jelent, 8 nap múlva új gyűlés hívandó össze, melynek határozata — tekintet nélkül a jelenlevők számára — jogérvényes. A közgyűlés a vármegyeháza kistermében lesz. A Négyesületi közgyűlés előtt, f. hó 15-én d. u. fél 2 órakor a választmány fog előkészítő gyűlést tartani szintén a vármegyeháza kistermében.

— **A Polgári Önképző és Segélyző Egylet** e hó 14-iki fillérestélyét rendezik: Izsák Erzsébet, Sándor Juliska; közreműködnek: Szemlér Ferenc főgimn. tanár felolvas, énekel Manchen Margit, monologot ad elő: Paroczay Mátyas, legujabb Gramofonon előadást tart Kaskó Béla.

— **Tanfolyam** a kereskedelmi könyvtel és üzleti levelezés gyakorlati elsajátítására. Kereskedői alkalmazottak és megfelelő előképzettséggel bíró iparosok részére — többek fölkerésére — 3 óra terjedő tanfolyamot nyitok. Tanítási idő vasár- és ünnepnapokon fél 11-től fél 12 óráig

Kezdeté j...
ler József...
utca 33...
mindenna...

— **Köz...**
ron Ákos...
sem bizo...
napi meg...
járás köz...
zás végt...
tak. Bír...
azon kö...
támadt, k...
üdvözölj...
járás sz...
készségge...
ispán elé...
csolják...
fogadta...
őket tov...
eljenzes...
kezet szor...
ezzel a ti...

— **A...**
imént lef...
meretlen...
pészett...
egy látsz...
az egész...
osztályát...
tel fogadt...
irántunk...
mert így...
tot a „M...
rata párt...
magyaráz...
lemmel é...
ez csak...
melyet...
legyen, m...
koltak, de...
ize meg...
7-ik oldal...
Nem taga...
egészsége...
tisztá, sz...
de a jele...
oda irány...
lelki egy...
olyan es...
igényeket...
még a m...
nek elérh...
fenekestö...
zük, hogy...
székely...
nélkülöz...
ülni, han...
csületes...
valamint...
rég hang...
minden o...
tatunk, m...
is haszná...
csak bizo...
nak polit...

— **A...**
28-án s...
dezett tan...
Összes b...
Kiadás 3...
delem 34...
Deák Mik...
György 1...
Bencédi...
kony cél...
is a ren...
— **Uj...**
vonult El...
rületi föl...
és közok...
Bélát, a...
igazgatój...
három év...
idejének...
tötte, teh...
kerületén...

— **A k...**
egylet ka...
külső tan...
került „K...
dezett aj...
egyl. tagj...
áll. el. is...
nemzeti k...
pély kez...
mikorra...
gazdagon...
Bencédi...
énekelt...
reg. Dem...
meleg ha...
csinyekhe...
iskolai n...

Kezdetre jan. 20. Jelentkezhetni Spal-ler József szakisk. tanárnál Kossuth-utca 33 sz., déli 12 órától 2 óráig mindennap.

Községi bírák a főispánnal Ugron Ákos főispán népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, mint a tegnapi megkapó jelenet. Az udvarhelyi járás községi bírái ugyanis sorshuzás végett a főszolgabírósnál voltak. Bíró Ferenc máréfalvi bírónak azon köztetszéssel fogadott ötlete támadt, hogy a főispánt testületileg üdvözlőjek. Dr. Demeter Lőrinc, a járás szintén kedvelt főszolgabírójára készséggel vezette a bírákat a főispán elé, hogy érzelmeiket tolmácsolják. A főispán igen szívélyesen fogadta a tisztelőket s biztosította őket további jóindulatáról. Lelkes eljénzés után a főispán egyenkint kezét szorított székely testvéreivel és ezzel a tisztelgés véget ért.

A néphez Ilyen címen, az imént lefolyt ünnepek alatt egy ismeretlen valaki egy röpiratot csemészett be irászatunkra, mellyel úgy látszik, nemcsak bennünket, de az egész város munkás és iparos osztályát is boldogították. Köszönettel fogadtuk ismeretlen vállalkozónk irántunk tanúsított szives figyelmét, mert így megtudtuk, hogy a röpiratot a „Magyarországi szociáldemokraták párt” adta ki. programjának magyarozatával. El is olvastuk figyelemmel és megtudtuk belőle, hogy ez csak amolyan keserű maszlag, melyet — hogy megemészthetőbb legyen, más jelszavas ostyába burkoltak, de azért a „nemzetköziség” ize megmaradt, a mit a röpirat a 7-ik oldalán elég szintén el is árul. Nem tagadjuk, vannak benne olyan egészséges eszmék is, melyek a tiszta, szociális elveket támogatják, de a jelentékenyebb része inkább oda irányul, hogy a munkásosztály lelki egyensúlyát megingassa és olyan eszméket, követeléseket és igényeket támasszon benne, melyek még a messze jövőben sem lehetnek elérhetők, a társadalmat pedig fenekestől felforgatnák. Mi úgy érezzük, hogy a mi józan, munkaszerető székely népünk a minden realitást nélkülöző eszméknek nem fog felülni, hanem megmarad eddigi becsületes, vallásos munkásságában, valamint mi is megmaradunk azon rég hangoztatott elvünkkel, hogy minden olyan szociálist must kárhozzatunk, mely függelékül más jelzöt is használ, mert azok a jelzök ismét csak bizonyos osztályoknak szolgálnak politikai és egyéni céljukra...

A bencédi ifj önképzőkör dec. 28-án sikerült téli táncvigalmat rendezett tankönyvbeszerzési alapjára. Összes bevétel volt 68 K, 30 fill. Kiadás 33 kor. 62 fill. Tiszta jöve delem 34 kor. 68 fill. Felülfizettek Deák Miklós 4 kor. 20 fill. Miklós György 1 kor. Bencédi Dániel 40 fill. Bencédi Zsigmond 20 fill. A jótékony cél érdekében fogadják ez uton is a rendezőség szives közönetét.

Új főigazgató A nyugalomba vonult Elischer nagyszabeni tanke-
rületi főigazgató helyére a vallás-
és közoktatásügyi miniszter Walter
Bélát, a löcsei állami főreáliskola
igazgatóját nevezte ki, a ki huszon-
három év óta szolgál és szolgálati
idejének egy részét Brassóban töl-
tötte, tehát eléggé ismerheti leendő
kerületének sajátos viszonyait.

**A karácsonfalvi unitárius nő-
egylet** karácsony első napján este a
külső tanteremben igen fényesen si-
került „Karácsonyfa ünnepélyt” ren-
dezett ajándékban részesítve egy az
egyl. tagjai gyermekeit, valamint az
áll. el. iskola növendékeit vallás és
nemzeti különbség nélkül. Az ünne-
pély kezdetét harangozás jelzö, a
mikorra az iskolás sereg körülállta a
gazdagon ékesített két fenyőfát s
Bencédi Mózes tanító vezetése alatt
énekelt mint hajdan az angyali se-
reg. Demeter Dénes unitárius lelkész
meleg hangú beszédben szólt a ki-
csinyekhez és nagyokhoz. Azután 4
iskolai növendék szavalt. Majd az

ajándékokat osztották szét Demeter
Dénesné elnök, Bencédi Mósesné,
Barabás Irma és Deák Róza. Az
ajándékokat ritka örömmel fogadták
a gyermekek. Azután énekeltek s
bezáró beszéd után 9 óraker véget
ért a kedves családi színű ünne-
pély, melyről a megjelent nagy kö-
zönség is meghatva távozott.

KÖZGAZDASÁG

Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egylettől,
3—1908 szám.

Meghívó.

A gazdasági egyesület választmánya
a folyó hó 13-án d. e. 10 óraker a
vármegyeház kistermében rendes vá-
lasztmányi ülést tart. melyre a vá-
lasztmány tagjai tisztelettel meghi-
vatnak.

Tárgy:

1. A székelykereszturi kiállítás.
 2. Folyó ügyek.
- Székelyudvarhely, 1908 jan. 6.
Az elnökség.

Kiadja: Betegh Pál újságkiadó
intézete.

Cserefaeladás Aszékely-
bethlenfalvi erdőn a vasuti állomás-
tól 3 kilométer távolságban 162 szál
25.4 centiméter átmérőjű cserefa
eladó. Az árfelel értekezhetni Osz-
vách Miklós tanítónál Zetelakán.

4093—907. sz.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város képviselő-
testületének 1907. évi június hó
17-én kelt 112—907. sz. véghatáro-
zatával az Iskola utca és a Sósfür-
dőnél építendő hidak munkáit 6000
korona összeg erejéig engedélyezte.
Fent említett munkálatok fogana-
tosításának biztosítása céljából az
1908. évi január 19 napjának d. e.
9 órájára a Székelyudvarhely városi
tanács nagytermében zárt ajánlati
versenytagyalás hirdette'ik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak,
hogy a fentebbi munkálatok végre-
hajtásának elvállalására vonatkozó,
az engedélyezett költség után szá-
mitandó és a részletes feltételekben
előirt 10 százaléknyi bánatpénzzel
ellátott zárt ajánlataikat kitézett nap
délelőtt 9 órájáig a nevezett hiva-
talhoz annyival inkább igyekezzenek
beadni, mivel a későbbben érkezettek
figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vo-
natkozó műszaki műveletek és rész-
letes feltételek a város mérnökénél
a rendes hivatalos órákban napon-
ként d. e. 8—12 ig, d. u. 3—5-ig
megtekinthetők.

Kelt Székelyudvarhelyen, 1908.
január 11

Bodo Ferenc, Göthárd János,
városi mérnök, polgármester.

**Egy kb. 20 HP Lo-
komobil** jó használható álla-
potban azonnali meg-
vételre kerestetik. Ajánlatok a Li-
báni Faipar R.-T. Gőzfűrészkész-
sééhez Gyergyólibántelegre inté-
zendők

919—1907.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alólirott bir. végrehajtó az 1881
évi LX t. c. 102 §-a értelmében
közze teszi, hogy a székelyudvar-
helyi kir. törvényszék 1907 évi 6706
sz. végzése következtében Dr. Ko-
vácsy Albert ügyvéd által képviselt
Deutsch Mór és fiai cég javára Rit-
ter Lipót ellen 789 kor. 5 fill s jár.
erejéig 1907. évi december hó 23-án
foganatosított kielégítési végrehajtás
útján le- és felülfoglalt és 1899 ko-
ronára becsült ingóságokból a nem
igényelt 1242 korona becsérték:
Férfi és fiu gyermekruhák, berende-
zések, szobor, szabóbábok és cégtáb-

lából álló ingóságok nyilvános biró-
árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sz. udvarhelyi kir.
járásbiróság 1907. évi V. 6502 sz.
végzése folytán 789 K 5 f tőke en-
nek 1907 évi dec hó 1 től 6 száza-
lék kamatai, és eddig összesen 92 K
80 fillérben biróilag már megállapított
és a még felmerülendő költségek
erejéig Székelyudvarhelyen Kossuth
utcában Ritter Lipót feliratu üzlet-
ben leendő megtartására 1908. évi
január hó 22 ik napjának d. u. 3 órája
határidőül kitézetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az érin-

tett ingóságok az 1881. évi LX. t. c.
107. és 108. §-ai értelmében kész-
pénzfizetés mellett, a legtöbbet igé-
rőnek, szükség esetén becsáron alul
is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő in-
góságokat mások is le- és felülfog-
laltatták és azokra kielégítési jogot
nyertek volna, ezen árverés az 1881.
évi LX t. c. 120 § értelmében ezek
javára is elrendeltetik.

Székelyudvarhelyen, 1908 évi ja-
nuár hó 9 en

NAGY LAJOS
kir. bir. végrehajtó.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult
köszvénynél, oszúznál és meghüleséknél, bedörz-
söléséknél, söléséknél használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K.1.40 és K.2.—
és újszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
**Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.**

Képes levelezőlapon, finom hazai
levélpapírokok dobozokban és do-
boz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEGH PÁL
könyv-, zenemű- és papírkészítésben Székelyudvarhelyt
Névjegyek izléses kivitelben készíttetnek

A MAGYAR GAZDÁK ÉRTEKESITŐ SZÖVETKEZETE

előnyös árak mellett ajánlja a magyar királyi szőlőtelepeken ter-
melt és a magyar királyi pincemesteri tanfolyam által kezelt

BORAIT

palackokban és hordókban 50 literen felül, melyeknek tisztaságáért
szavatol. Ugyszintén likőr és rumokat, melyek palackokban is
kaphatók.

ad 1451—907. kmb. p. sz.

Meghívó.

Az 1907. évi XIX. t.-c. alapján működő székelyudvarhelyi ke-
rületi munkásbiztosító pénztár közgyűlési kiküldött tagjait, a m.
királyi állami munkásbiztosítási hivatal 2241—1907. számú kör-
rendelete alapján 1908. évi január hó 20-án este 7 óraker Szé-
kelyudvarhelyt, a városi tanácsház nagytermében, tekintet nélkül
a megjelentek számára, kezdődő

rendkívüli közgyűlésbe

ezennel oly figyelmeztetéssel hívjuk meg, hogy az alábbi tárgysor-
ozatban felvett ügyek tárgyalhatók és a közgyűlésben csakis a
meghívott tényleges kiküldött tagok vehetnek részt, akik szavazati
jogukat személyesen gyakorolhatják.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A pénztár igazgatóságába az alkalmazottak sorából 2 ren-
des, 2 póttag; a felügyelő bizottságba 1 tag; a választott biró-
sági ülnököknek a munkaadók sorából 6 rendes és 4 helyettes,
valamint az alkalmazottak sorából 10 rendes és 5 helyettes tag
megválasztása, a közgyűlési kiküldöttek sorából.
3. Az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénz-
tárba közgyűlési kiküldöttek a munkaadók sorából 3 helyettes és
a segédek sorából 1 rendes és 3 helyettes tag megválasztása.
4. A pénztár 1907. évi június 30-ikáig gyűjtött 9296 K 13 f
vagyonának mily célra való felhasználása felett a törvény 199. §-a
értelmében hozandó határozat.

A kerületi munkásbiztosító pénztár elnöksége

Kedves István

pénztárnok.

Betegh Pál

igazgató-elnök.

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben-bárhova a legpontosabban szállítatnak **Betegh Pál** könyv-, papír-, író-, rajz- és zenemű kereskedéséből Székelyudvarhelyt.

18222-907. tkvi szám.

Hirdetmény.

Farkaslaka község erdő és legelő arányosítása folytán szükségessé vált telekkönyvi átalakítás és azzal kapcsolatos telekkönyvi helyesbítési ügyben az 1892. évi 29. t. c. értelmében a tényleges birtoklás tulajdonjogának telekjegyzőkönyveikbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén

Ez azzal a felhívással tétetik közzé;

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 15. és 17. §§-ai alapján ide értve e §-oknak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §§-okban és az 1891. évi 16. t. c. 15. §-a. pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t. c. 7. §-a, és az 1891. évi 16. t. c. 15. §-a. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi 29. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1908. évi július hó 15. napjáig** bezárólag alólirt telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert ha az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18. §-ainak értelmében ideértve az utóbbi §-ának az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogúak bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1908. évi július hó 15. napjáig** bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányainak az 1889. évi 38. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1908. évi július hó 15. napjáig** bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az említett bejegyzéseket pedig csakis a törvény rendelkezésén és csak időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személynek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is csatolnak, vagy ilyenek pótlólag benyújtanak az eredetiüket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1907. dec. 29.
GRAFFIUS, kir. trvszéki egyesbíró.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Most jelent meg

Székelyek naptára.

Gazdagcikksorozatokkal. Szencziósi tartalommal. Pontos és nagyszerűen csoportosított vásárjegyzekkel. Kizárólag székely tárgyú dolgozatok: a székely ipar, gazdaság, erdő, nép viselet- és kiállításról stb. szólnak. Sok és szép kép! Ára 60 fillér. Már kapható **Betegh Pál** könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz.

HÖLGYEIM!

Csak egyszer, próbaképpen rendeljék meg a csodálatos szépségű szert, a dr. Biró-féle **HAVASI GYOPÁR-CRÉMET**, és meg fogják róla győződni, hogy ezen csodaszert azonnal eltávolít szepit, májfoltot, mindenféle tisztálanságot az arcról és a bőrnek gyönyörű üdöséget, fiataloságot kölcsönöz. Nagy tégely 1 korona, próbátégely 70 fillér.

Vérszegénység, étvágytalanság, idegesség gyógyítására a leghatásosabb készítmény a dr. Biró-féle Rendkívül kellemes ízű, erősítő, tisztítja a vért. 1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

„ARANYHARMAT.”

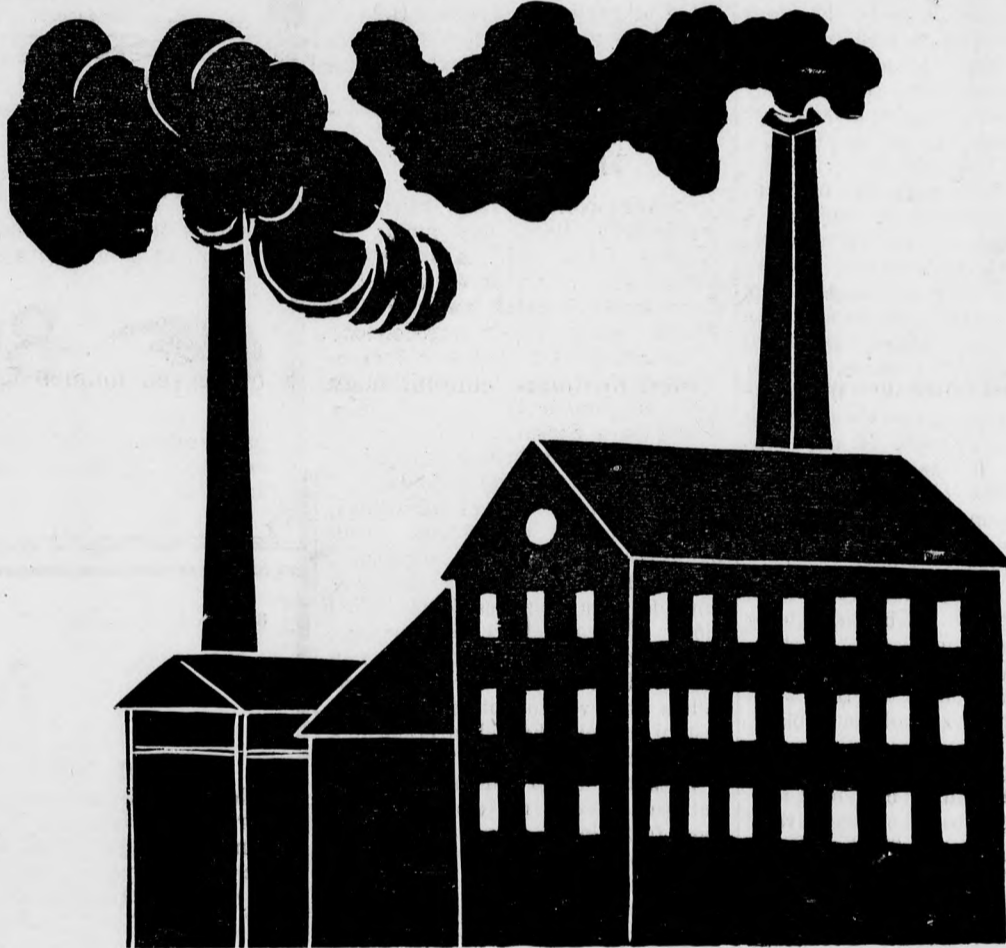
A legdivatosabb hajszínt, a szép aranyzóke haját lehet használatá által megszerezni. E szert teljesen ártalmatlan úgy a hajra, mint az általános egészségre. Nem fest! Nem piszkít! Egy üveg ára 3 K. Mindezekből írásként: **WOLF** gyógyszerész Kolozsvár. Székelyudvarhelyen kapható: **NAGYSOLYMOSI KONCZ ÁRMIN** „Oroszlán” gyógyszerészárban és **SOLYMOSSY-féle** gyógyszerészárban.

Új kocsik

szekerek,

gazdasági felszerelések, ekék, eketaligák kaphatók s mindenféle más megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. **Lakatos Mihály** kovácsmester Székelyudvarhelyt, báró Orbán Balázs utca 7. sz. alatt. Készítményeimért teljes felelősséget vállalom.

Műmalom.

Midőn tudomására hoztam a nagyérdemű közönségnek, hogy telepemen, az állomás szomszédságában egy **MŰMALMOT** építettem s azt már régebben üzembe hoztam; jelen esetben arról kívánom értesíteni a t. fogyasztó közönséget, miután malomom igen kicsinek bizonyult, mivel annyi őrlőim voltak, hogy nem bírtam azonnal kielégíteni, sokan kénytelenek voltak várni: ezen a bajon segítettem azáltal, hogy malmomot tetemesen megnagyobbítva, 2 pár kövel és 2 hengerrel stb. még felszerelve, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy bármilyen nagy számban jövő **őrlőimet azonnal kitudom elégíteni**. Várni senkinek sem kell, pár perc alatt a hozott gabonát megőrölöm. Kükörcica és vegyes őrlésre külön osztályt rendeztem be.

Képes vagyok ezután malmommal a legszebb s legfinomabb liszteket, asztali darákat stb. készíteni. Kiállok a versenyt az ország bármelyik műmalmaival szemben. Így oda jutott vidékünk, hogy nem szükséges messzi vidékről behozott liszteket vásárolja, mivel az itt termelt székely búzát dolgozzuk fel. A közönség kényelmére, malom céljára fogatokat is tartok, hogy a búzát háztól elszállíthatam s a kész liszteket vissza küldhessem. **KOCSIMAT A VIDÉKRE** is küldöm ha több zsák gabona megőröltetéséről van szó, mit kérek elküldés előtt lemászolni. Liszt megrendeléseket vagy őrlőni való gabonáért kocsimat telefoni vagy levelező lapon történő megrendelésre is küldöm.

Felveszek székely fiukat **molnár inasoknak**, kiket a legszakképzettebb molnárokká képezik ki a műmalomban. Két molnár legényt is keresek, kik a vidéken összeszedik a gabonát.

Végül megemlítem, hogy műmalomat megyénkben (Parajdon) született **Kendoff Antal** malomépítő mérnök rendezte be, kinek irodája Budapest, VI, Andrassy-ut 38. sz. a. van.

Fábián József.